

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ**

ОСВІТА І НАУКА – 2018

**Збірник тез наукових робіт
учасників звітно-наукової конференції студентів**

Секція «Економічна теорія»

18 квітня 2018 р.

м. Київ
Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова
2018

УДК 330.101
ББК 65я43

*Рекомендовано до друку
Вченою радою факультету соціально-економічної освіти та управління
(протокол № 7 від 15 травня 2018 року)*

О 72

Освіта і наука – 2018: Збірник тез наукових робіт учасників звітно-наукової конференції студентів. Секція «Економічна теорія». – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. – 84 с.

Випуск тез наукових робіт студентів підготовлений за матеріалами звітно-наукової конференції студентів «Освіта і наука - 2018», яка відбулася 18 квітня 2018 року. В ній активну участь прийняли студенти як економічних, так і неекономічних спеціальностей. Понад сорок студентів доповіли про актуальні проблеми економічної теорії та практики господарювання, обговорили особливості та наслідки трансформаційних перетворень в економіці України.

Представлені у матеріалах науково-практичної конференції тези учасників подані в авторській редакції та відображають власну наукову позицію авторів. Автори тез несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, наукової термінології, імен власних, джерел посилання.

Редакційна колегія

В.Б. Євтух член-кореспондент НАН України, доктор історичних наук, професор
(головний редактор)

В.П. Бех доктор філософських наук, професор

О.С. Падалка доктор педагогічних наук, професор

Л.В. Страшинська доктор економічних наук, професор

Л.А. Підпригора кандидат економічних наук, доцент

Ю.В. Бицюра кандидат економічних наук, доцент

© Редакційна колегія, 2018

© Автори статей та наукові керівники, 2018

© НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018

ЗМІСТ

Андрійчук М.В. Підходи до оцінки ефективності функціонування ринку праці.....	3
Бойко К.Ю. Рівень життя в Україні: сучасність та перспективи.....	5
Бурцева С.І. Банківська система в умовах кризи та економічної нестабільності.....	6
Ващенко А.В. Проблема безробіття в Україні.....	8
Вдовиченко В.О. Роль національних традицій та релігії у розвитку продуктивних сил Японії.....	10
Високих В.В. Валютний ринок України.....	11
Гевко-Нагірняк М.В. Аналітичний інструментарій сучасного менеджера.....	13
Глущенко Т.О. Сучасний стан ринкової інфраструктури в Україні.....	17
Горб О.В. Аналіз сильних та слабких сторін України в економічному розрізі.....	19
Дяченко О.А. Тіньова економіка в Україні: масштаби та шляхи детінізації.....	21
Залізник М.О. Податкове навантаження в Україні.....	24
Замятіна В.О. Ринок інформаційних технологій України в економічному вимірі.....	25
Іллічова Є.І. Державно-приватне партнерство як механізм активізації інноваційної складової економіки України.....	29
Калініна Л.К. Приховування доходів працівників: причини і наслідки.....	31
Карижська П.Г. Приватизація в Україні.....	32
Клеменчук А.С. Віртуальні підприємства.....	34
Коваленко О.І. Сучасний стан та особливості безробіття в Україні.....	36
Ковальчук М.О. Соціальна політика в Україні.....	38
Коритна О.А. Ефективність антиінфляційної монетарної політики в Україні.....	40
Крохмаль А.І. Продуктивність праці та напрями її підвищення в Україні.....	41
Лі Бін Торговельно-економічне співробітництво України і Китаю.....	44
Малькова А.С. Закордонний досвід використання інтерім-менеджменту.....	45
Мельник А.Ю. Потреби та їх роль в економічному розвитку суспільства.....	47
Мизюк А.О. Проблема стабільності національної грошової одиниці в Україні.....	49
Ніколюк В.І. Ринок цінних паперів в Україні.....	51
Першина Н.О. Теорія «послуг» Ф. Бастіа.....	53
Погорелова О.І. Соціальний захист населення в сучасній Україні.....	54
Радченко М.В. Податки як основне джерело формування доходів державного бюджету України.....	56
Рак О.О. Грошові агрегати та їх структура в розвинутих країнах світу.....	58
Рокіцька У.М. Ефективність податково-бюджетної політики в Україні.....	59
Савченко Б.П. Особливості функціонування ринку робочої сили в Україні.....	61
Селезньова Т.А. Інфляція в Україні та шляхи її стримування.....	64
Семенова О.С. Бідність працюючого населення: причини, прояви та наслідки.....	66
Сливченко І.В. Проблеми зайнятості та безробіття в Україні.....	68
Стеценко С.Є. Антимонопольне регулювання в Україні.....	70
Терещенко О.С. Державні банки та їх роль в економіці України.....	71
Уманець М.Є. Світовий ринок нафти та вплив зниження ціни на нафту на економіку Російської Федерації.....	74
Фоміна Т.Р. Державний борг в умовах ринкової трансформації економіки України.....	76
Чураченко О.С. Особливості застосування засобів стимулювання збуту в роздрібній торгівлі.....	79
Чураченко О.С. Економічне зростання та шляхи його забезпечення в Україні.....	80
Шандар І.М. Основні аспекти фрілансу як різновиду нетрадиційної форми зайнятості молоді України.....	82

підтверджується розрахованим нами коефіцієнтом кореляції який виявився досить низьким та від'ємним (-0,21).

Аналіз динаміки облікової ставки процента показав, що паралельно з підвищенням загального рівня цін, НБУ збільшує облікову ставку процента. В період відносної стабілізації, коли у 2002-2012 роках темпи інфляції були в межах 0 – 22%, облікова ставка не зазнала суттєвих змін і була на рівні 8 – 11%. В період нестабільної економічної і військово-політичної ситуації у 2013-2015 роках темпи інфляції зросли до 43%, Національний банк України вимушений був застосувати політику «дорогих грошей» і облікова ставка була різко збільшена з 7 до 22%. В цілому така динаміка показників свідчить про досить активне і ефективно використання облікової ставки процента для боротьби з інфляцією в Україні.

Ефективним є здійснення антиінфляційної монетарної політики шляхом застосування механізму монетарної трансмісії в рамках режиму інфляційного таргетування. Основним монетарним інструментом за такого монетарного режиму є облікова ставка процента. Якщо прогнозована інфляція знаходиться вище цільового рівня, то для її стримування проводиться політика «дорогих грошей», тобто облікова ставка процента повинна підвищуватися попереджуючи суттєве зростання рівня цін.

Проведення виваженої, цілеспрямованої та ефективною монетарної політики Національним банком України є одним із визначальних чинників боротьби з інфляцією, прискорення соціально-економічного розвитку держави, укріплення її позиції на міжнародному рівні, поліпшення інвестиційного клімату в країні, забезпечення стабільності банківської системи, фондового ринку та фінансово-бюджетної сфери.

Список використаних джерел:

1. Буковинський А.С. Монетарна політика в сучасних умовах “Економіка України”- 2014. - № 6. - С. 23-36.
2. Засоби та заходи Монетарної політики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com>
3. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua
4. Стельмах В.С. Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан та перспективи змін – К.: Центр наукових досліджень Національного банку України, УБС НБУ, 2009. – 404 с.

**Крохмаль Альона Ігорівна,
студентка IV курсу,
спеціальності «Математика»**

**Науковий керівник:
кандидат економічних наук, доцент
Красман Наталія Валеріївна**

СУСПІЛЬНА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ ТА НАПРЯМИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ В УКРАЇНІ

Фундаментом конкурентоспроможної економіки України є соціально орієнтоване суспільство, яке забезпечує високу якість і високі соціальні стандарти життя всіх верств населення країни. Найважливішими індикаторами конкурентоспроможності економіки і соціального забезпечення населення є продуктивність праці та заробітна плата. Ґрунтовному дослідженню мають підлягати не тільки рівень продуктивності праці та розмір заробітної плати, але і співвідношення в динаміці темпів зміни даних показників.

Зазначені співвідношення мають розглядатись на всіх рівнях управління економікою. Ретельне вивчення динаміки показників продуктивності праці та заробітної плати, аналіз їх взаємовпливів забезпечуватиме стійкість розвитку як суб'єктів господарювання, так і економіки держави в цілому. Метою даного дослідження є з'ясувати чи існує зв'язок між рівнем заробітної плати та суспільною продуктивністю праці, а також вказати напрями підвищення продуктивності праці в Україні.

Продуктивність праці на мікрорівні визначається як відношення обсягу виробленої продукції до кількості робітників, зайнятих у її виробництві, або до кількості відпрацьованих людино-годин за певний проміжок часу. Продуктивність праці на макрорівні визначають як відношення національного доходу до середньої чисельності працівників, зайнятих у його створенні. [1, с. 130]. Тобто суспільну продуктивність праці можна розрахувати за формулою: $ПП = ВВП / \text{кількість зайнятих}$. В економічній літературі зазначається, що рівень продуктивності праці визначається лише двома показниками: виробітком, тобто кількістю продукції, випущеної за одиницю робочого часу; трудомісткістю, тобто кількістю часу, витраченого на виготовлення одного виробу.

Однією з причин впровадження показника продуктивності праці у вітчизняну практику прогнозування є поступовий процес євроінтеграції, який стосується всіх етапів і форм макроекономічного прогнозування. В системі прогнозних соціально-економічних показників європейських країн показник продуктивності праці є обов'язковим. Зараз практично в усіх європейських країнах розробляється показник продуктивності праці і включається в систему прогнозних соціально-економічних показників [2, с. 125]. Зростанню продуктивності праці на макро- і мікроекономічному рівнях приділяється велика увага в усіх країнах. Підвищення продуктивності праці – це складний процес, але він є необхідною передумовою забезпечення економічного розвитку підприємства, оскільки виступаючи джерелом збільшення обсягів виробництва продукції, приводить до скорочення затрат праці на виробництво продукції, а відтак – економії робочого часу; обумовлює скорочення витрат на оплату праці в розрахунку на одиницю продукції; сприяє зниженню витрат на виробництво продукції тощо.

Підвищення продуктивності праці є вираженням загального економічного закону, економічною необхідністю розвитку суспільства і має такі цілі: стратегічну – підвищення життєвого рівня населення; найближчу – підвищення ефективності діяльності галузей і підприємств, а також реальне зростання особистих доходів працівників [3, с. 99]. Отже, можна стверджувати, що без зростання продуктивності праці стає неможливим забезпечення конкурентних переваг країни, її сталий соціально-економічний розвиток.

Дослідження існування кореляційно-регресійного зв'язку між суспільною продуктивністю праці та заробітною платою в Україні (вважаючи заробітну плату факторним показником, а продуктивність праці – результирующим) на основі даних таблиці 1.

Таблиця 1

Продуктивність праці та середньомісячна заробітна плата в Україні за 2010-2016 рр.

Рік	Продуктивність праці одного зайнятого, грн	Заробітна плата, грн
2010	56274	2250
2011	67598	2648
2012	72927	3041
2013	75861	3282
2014	87804	3480
2015	120934	4195
2016	146549	5183

Джерело: [4, 5]

Аналіз показав, що:

I етап. Найявний взаємозв'язок між досліджуваними показниками. Обчисливши всі необхідні числові характеристики даних та лінійний коефіцієнт кореляції, отримали, що коефіцієнт кореляції дорівнює приблизно 0,985, а це означає, що між продуктивністю праці та заробітною платою існує суттєвий зв'язок. Коефіцієнт детермінації дорівнює 97%, з чого можна зробити висновок, що зміна продуктивності праці на 97% залежить від зміни заробітної плати.

II етап. Рівняння регресії можна побудувати. Виконавши всі необхідні розрахунки, отримали, що рівняння регресії приблизно має вигляд $y = 32,34x - 21256$.

III етап. Рівняння регресії є адекватним. Для перевірки адекватності рівняння регресії користувалися критерієм Фішера. Нехай початкова гіпотеза полягає в тому, що рівняння адекватне, а альтернативна – рівняння неадекватне. Обчисливши емпіричне та критичне значення отримали, що рівняння адекватне з надійністю 99%.

IV етап. Обидва параметри рівняння є статистично значущими з рівнем надійності 93%. Для перевірки значущості параметрів рівняння регресії користувалися критерієм Стьюдента.

V етап. Прогнозування. Згідно із даними Державної служби статистики, середньомісячна заробітна плата в країні в 2017 році складала 7104 грн. На основі встановленої залежності між показниками зроблено прогноз, що продуктивність праці в Україні в 2017 році повинна належати інтервалу (175716; 240668) з надійністю 93%.

Аналіз показав, що рівень заробітної плати прямо впливає на рівень продуктивності праці. Пріоритетного значення набуває удосконалення методологічної бази оцінювання співвідношення продуктивності праці та заробітної плати у напрямі розмежування реальної заробітної плати з позицій виробника та споживача. Не менш важливим є визначення пропорцій по темпах зростання продуктивності праці та заробітної плати. Зокрема, в умовах рецесії економічно розвинені країни намагаються економити на витратах, однак в той же час запроваджують програми, спрямовані на компенсацію працівникам зменшення їхніх доходів, і реалізують їх одночасно із заходами, що передбачають скорочення робочого часу працівників (програми «часткового безробіття» у Франції, програми «економічного тимчасового безробіття» у Бельгії. Це свідчить про намагання урядів країн утримувати стабільним рівень заробітних плат (при одночасному стимулюванні підвищення продуктивності праці) [6, с. 137].

Напрямами підвищення продуктивності праці в Україні є такі: посилення значення інтенсивних важелів економічного зростання, що призводитиме до зменшення частки товарно-матеріальних витрат в операційних витратах; стимулювання роботодавців до впровадження енергозберігаючих технологій та технічних нововведень з метою збільшення частки витрат на робочу силу у структурі операційних витрат; реструктуризація зайнятості у напрямі збільшення частки інноваційної праці, що передбачає необхідність систематичного підвищення продуктивності праці, на противагу зайнятості за малопродуктивними формами економічної діяльності; зменшення частки «тіньової» економіки, протидія тінізації доходів; забезпечення відтворювальної та стимулюючої функції заробітної плати, підвищення соціальних стандартів, зміна методики розрахунку прожиткового мінімуму.

Список використаних джерел:

1. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. — 6-те вид., перероб. доп. — К.: Знан-ня-Прес, 2007. — 719 с.
2. Беседін В. Ф. Продуктивність праці: сутність, методи розрахунку і аналіз [Електронний ресурс] / В. Ф. Беседін, Н. І. Горішкова, С. М. Кожемякіна, І.М. Могілат // Формування ринкових відносин в Україні. - 2014. - № 8. - С. 124-130. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2014_8_32
3. Завіновська Г. Т. Економіка праці : навч. посіб. / Г. Т. Завіновська. — [3-тє вид., без змін]. — К. : КНЕУ, 2007. — 304 с.

4. Динаміка середньомісячної заробітної плати за видами економічної діяльності у 2010-2017 роках [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/gdn/prc_rik/prc_rik_u/dszpED_u.html

5. Продуктивність праці та продуктивність капіталу / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України - К., 2018 - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=d5f5b5a2-7689-488d-afab-6420bb349679&title=ProduktivnistPratsiTaProduktivnistKapitaluU2015-Rotsi>

6. Лісогор Л. С. Продуктивність праці в Україні: проблеми та перспективи підвищення // Л. С. Лісогор // Демографія та соціальна економіка - 2010. - № 2(14). - С. 131-138.

**Лі Бін,
студент 6 курсу,
спеціальності «Економічна теорія»**

**Науковий керівник:
кандидат економічних наук, доцент
Підпригора Лариса Антонівна**

ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ І КИТАЮ

Якщо проаналізувати торговельну співпрацю України і КНР, то згідно з даними Генеральної митної адміністрації КНР, у січні-вересні 2016 року товарообіг між Україною та КНР склав 5188,2 млн. дол. США. При цьому, китайський експорт в Україну – 3126,3 млн. дол. США (збільшення на 24,2%), китайський імпорт з України становив 2061,9 млн. дол. США (зменшення на 32,0%). Сальдо двосторонньої торгівлі на користь КНР склало 1064,4 млн. дол. США [1].

Відповідно до даних української статистики, за січень-вересень 2016 року основними статтями експорту до Китаю були наступні: руди, шлаки і зола – 32,5 %; зернові культури – 29,9 %; жири та олії тваринного або рослинного походження – 26%; деревина і вироби з деревини – 2,6%; реактори ядерні, котли, машини – 2,5%. Основу імпорту з Китаю склали: електричні машини – 22,5%; реактори ядерні, котли і машини – 17,1%; пластмаси, полімерні матеріали – 6,1%; чорні метали – 4,4%; органічні хімічні сполуки – 3,7%; різноманітна хімічна продукція – 3,7%; взуття – 3,5%; вироби з чорних металів – 3% [1].

Китай є другим за величиною торговим партнером України, покупцем української кукурудзи, ячменю, сої, молочні продукти, заморожені яловичина, солодкий ріпаковий шрот, соняшникова макуха та інші продукти тваринництва вийти на китайський ринок. Загальний обсяг торгівлі не достатньо великий, лише понад 6 млрд. доларів США, і дефіцит української торгівлі з Китаєм все ще є [1].

За даними митної статистики України з січня по червень 2016 року загальний обсяг торгівлі Китаю товарів склав 3108 млн. \$, що становить 9,17 % від загального обсягу торгівлі товарами України. За той же період експорт до Китаю з України становив 1,087 млрд. доларів США, зменшився на 25,38 % в річному обчисленні, що становить 6,54 % від загального обсягу експорту України. Україна імпортує з Китаю на 2.021 млрд. доларів США, що становить 11,71 % від загального обсягу імпорту України [1].

Перші десять країн призначення експорту України є Росія, Єгипет, Китай, Туреччина, Польща, Італія, Індія, Німеччина, Іспанія, Угорщина, а десять кращих джерел імпорту – Росія, Китай, Німеччина, Білорусь, Польща, США, Франція, Італія, Туреччина, Угорщина [1].